

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

**Toledo, Francisco de
Coloniæ Agrippinæ**

66. De dubio secundo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

Quarta conclusio ; cum infamia est publica, licet non per iudicis sententiam, secundum Scotum, 4. d. 15. q. 4. non est peccatum in eadem vbe alijs manifestare, sicut de infamato per sententiam, dummodò sit verè publica infamia: vt, qui occidit hominem in conspectu publico, vel apud maiorem partem est notum illius homicidium, in alio tamen loco distanti non licet manifestare, vt dicit Soto loco allegato. Per hæc resolutur dubium primum,

De dubio secundo.

CAPVT LXVI.

Aliud dubium est, an possit aliquis se infamare. Caiet. v. detractio, dicit ad hoc duo.

Primum est, quòd nulli licet se infamare, sed peccat qui se infamat, non solum contra charitatem, sed contra iustitiam, & consequenter tenetur ad restitutionem; sibi enim debet famam reddere.

Secundum est, quòd non excusatur per torturam: vnde, cui in tortura sibi famam abstulit, confitendo crimen, quod non fecit, aut reuelando crimen quod non tenebatur, tenetur negare iterum, si falsum fuit, & pati torturam. Fundamentum Caietan. est, quia nullus est dominus suæ famæ, sicut nec suæ vitæ. Contrariam tamen opinionem tenet S. Thom. 2. 2. quæst. 73. art. 4. ad primum, & Soto loco citato eum communi sententia In cuius explicationem sunt aliquot dicta notanda.

Primum est, se infamare, non est contra iustitiam, quamuis sine causa aliquis se infame, nisi ex consequenti. Dico, ex consequenti, quando quis se infamando, alium tertium infamat; tunc ratione tertij peccat contra iustitiam, se sine causa infamando; remota tamen alterius infamia, non est contra iustitiam: nam homo est dominus suæ famæ, sicut & pecuniarum: vnde, eam prodigere, non est contra iustitiam, nec est obligatio ad restitutionem.

Secundum est, se infamare absque causa, est peccatum contra charitatem, & in duobus maximè casibus est peccatum mortale.

Prior est, quando infamia est grauis multum: vt, qui sibi imponeret crimen hærelis, aut quid simile; non tamè esset mor-

tale.

tale, si imponeret non ita graue crimen, quod non multum esset famæ ablatiuum.

Posterior est, quando sua infamia alijs nocet, nimirum, cum est persona publica, cuius bona fama alijs prodest. Adde etiam cum intercedit periurium, est mortale: omne enim firmatum iuramento mendacium est mortale. Remotis his casibus, non videtur mortale; præsertim, si non imponit sibi crimen; sed occultum manifestat.

Tertium est, quando aliquis in tortura positus manifestat crimen alterius verè, quamuis non interrogetur iudice, non peccat. Hoc est Sot. lib. 5. q. 10. art. 2. v. g. aliquis iniuste torquetur, vt complicem occultum reuelet, potest iste verum dicere, quamuis grauius peccet Iudex interrogando, & sic torquendo. Ratio Soti est, quia nullus tenetur cum tanto sui detrimento alterius famam conseruare, occultando peccatum commissum illius,

Hoc tamen limitandum est, cum non est in detrimentum publicum illa manifestatio: verbi gratia, cum quis interrogatur, vt manifestet aliquod secretum alicuius Reipublicæ, aut alicuius exercitus, ex cuius manifestatione sequitur, ex graue detrimentum Reipub. aut exercitus illius: vt, cum comprehenduntur milites vnius ab altero exercitu, solent iniuste interrogari, tunc debent potius mori, quam rem aperire.

Secundò, etiam limitari debet, cum, quod scit & interrogatur, cognouit ratione sacramentalis confessionis; tunc mille mortes pati debet potius, quam aperire: & ad hoc non solum tenetur Confessarius sacerdos, sed etiam interpretes, & laici: aut diens confessionem in necessitate, & literatus homo, qui consultitur de remedio peccati.

Tertiò etiam limitari debet, quando, qui peccatum illud scit, via iniusta cognouit, puta, vi & extorsione, aut fraude, & dolo: vt, qui in occulto loco peccata alterius audivit, quæ in confessione dicebantur, tunc debet potius mori, quam reuelare, quamuis extra istum casum confessionis, si vi, aut alio modo cognouit, non tenetur occultare in tortura graui, nisi sit peccatum, quod in mortem, vel abscissionem membrorum alterius, vel aliquod graue nocumentum cederet: cum enim illa non obueniant illi alteri, posset excusari vi torture. Has tres limitationes ponit Nauar. in summa, c. 18. num. 32.

Quartum dictum est; potest aliquis absque peccato, in tortura

nra manifestare suum crimen verum, quamuis non interrogetur iuridice, & consequenter se infamare: nec enim tenetur famam sustentare cum tanto labore, cum sit ipsius dominus. Sed hoc intellige, quando non existimat se alteri nociturum in spiritualibus: verbi gratia, si quis apud multos esset habitus in magna existimatione, & haberet crimen occultum, quod si manifestaret, illi ad hæresim conuerteretur, potius talis mortem deberet pati, quam manifestare. Similiter quando sequitur reipub. detrimentum, vt superius diximus. Potest etiam sine peccato mortali confiteri crimen falsò sibi impositum, pro cuius confessione torquetur, nec hoc est mortale, quamuis sit ob talem confessionem suspendendus; vt bene dicit Soto loco allegato. Sed hoc intelligi debet citra iuramentum: nam periurium est mortale peccatum; quamuis si iam commissum est tale peccatum iurando, Confessarius non debeat obligare, vt iterum verum dicat. Intelligendum etiam est, ne noceat alteri, imponendo falsum ei: nam tunc contra iustitiam peccaret mortaliter, quia non est dominus famæ alterius, sicut suæ; ob id obligandus esset à Confessario verum aperire, quamuis pateretur mille torturas. Intelligendum etiam est, ne quod imponitur sibi, sit hæresis: talis enim forsitan mortaliter peccaret; non tamen post confessionem obligandus esset negare iterum, nisi alijs nocuisset, auferendo famam, vel detrimentum inferendo contra iustitiam. Confessarius ergo multum ista consideret.

De audiente detractorem.

CAPVT LXVII.

Non solum qui detrahit, sed etiam qui detractori consentit, peccat; vt docet S. Thom. 2. 2. q. 73. art. 4.

In cuius gratiam, nota dupliciter aliquem posse consentire detractori: vno modo directè, altero modo indirectè. Directè consentire stat tripliciter.

Primò, quando quis inducit alterum ad detrahendum, tunc non minus peccat, quam detractor.

Altero modo, cum non quidem inducit, sed delectatur in illa detractione, ex odio, quod habet contra detractam personam, & tunc etiam non minus peccat, immò aliquando magis, si odium est maius; & de his duobus modis intelligitur il-